

PROGRAM PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Zařízení: Střední škola a Základní škola DC90 s.r.o.
Adresa: Nedbalova 36/27, Olomouc – Topolany 772 00
Ředitelka: Ing. Jitka Lattová
Školní metodik prevence: Bc. Jana Danzmajerová
Školní rok: 2026/2027

Obsah

- 1 Úvod
- 2 Charakteristika školy
- 3 Informační zdroje
 - 3.1 Vnitřní informační zdroje
- 4 Analýza současného stavu
- 5 Cíle programu prevence rizikového chování
 - 5.1 Obecné cíle
 - 5.2 Konkrétní cíle v tomto školním roce
 - 5.3 Instituce zajišťující poradenství, prevenci a sociálně-právní ochranu žáků
 - 5.4 Internetové poradny
- 6 Hodnocení preventivního programu za školní rok 2025/2026
- 7 Zapojení pedagogických pracovníků do preventivního programu
 - 7.1 Metodické pomůcky
- 8 Aktivity prevence rizikového chování
 - 8.1 Aktivity pro žáky – Rozdělení preventivních aktivit v rámci výuky
 - 8.2 Jednorázové akce školy
 - 8.3 Aktivity pro rodiče
 - 8.4 Aktivity pro žáky a učitele
 - 8.5 Konkrétní akce v tomto školním roce

9 Očekávané výstupy

Přílohy: Krizový plán školy, Krizový scénář řešení jednotlivých stádií šikany, Strategie prevence školní neúspěšnosti.

1 ÚVOD

„Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně-patologickým jevům. Především vést děti a mládež ke správným postojům vůči zátěžím a problémům.“
(MŠMT)

Prevencí rizikového chování se rozumí předcházení široké skupině výchovných problémů. Významné je jejich rozpoznání a zajištění včasné intervence.

RIZIKOVÉ FORMY CHOVÁNÍ:

- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus
- agrese, šikana, kyberšikana
- násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie
- záškoláctví
- krádeže
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování
- krizové situace spojené s násilím
- problémové situace týkající se žáka s PAS

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola se nachází v klidném prostředí obce Topolany, v bezprostřední blízkosti města Olomouce, a je součástí DC 90 o.p.s. V areálu je velká zahrada s altánem a hřiště vhodné ke sportovním aktivitám.

Žáci dojíždějí do školy z okolních obcí i ze vzdálenějších míst a využívají k tomu veřejnou dopravu. Budova školy je plně bezbariérová, třídy jsou vybaveny počítači a interaktivními

tabulemi. Výuka teoretických a odborných předmětů se uskutečňuje ve třídách a dílnách, které jsou zcela přizpůsobeny žákům s kombinovanými vadami.

V odpoledních hodinách mohou žáci navštěvovat nepovinné předměty, které se otevírají podle jejich aktuálního zájmu. Žáci mají možnost týdenního ubytování na internátu v areálu DC 90. Speciální škola ve spolupráci s DC 90 poskytuje žákům také rehabilitaci a logopedickou péči.

Vzdělávací nabídka školy zahrnuje následující studijní obory:

- Praktická škola pro žáky s více vadami (s jednoletou a dvouletou přípravou)
- Odborné učiliště pro žáky s více vadami (obory Keramické práce a Zahradnické práce)

3 INFORMAČNÍ ZDROJE

- Internetové stránky zaměřené na oblast rizikového chování a informace z médií.
- Publikace zaměřené na oblast rizikového chování, časopis Prevence.
- Poznatky a informace získané na základě vlastního šetření metodika prevence.
- Poznatky a informace získané od pracovníků a žáků školy.
- Informace získané od školních metodiků prevence z jiných škol v regionu.
- E-Bezpečí.
- Policie ČR a zástupci Integrovaného záchranného systému.

3.1 Vnitřní informační zdroje

- Odborná a metodická literatura (viz 7.1)
- Audiovizuální zdroje (viz 7.1)
- Webové stránky školy

4 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Silné stránky:

- Nízké počty žáků ve třídách umožňují vyučujícím získat dobrý přehled o výskytu projevů rizikového chování.
- Vzájemná podpora a respekt mezi pracovníky školy a žáky.

- Dozor ve škole během přestávek zajišťuje přehled o chování žáků a bezpečné i motivující prostředí.

Slabé stránky:

- Dojíždějící žáci mají častěji příležitost setkat se se sociálně patologickými jevy, což škola nebo rodiče obtížně ovlivní.
- Za riziková místa ve škole lze považovat školní šatny a toalety.

5 CÍLE PROGRAMU PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

5.1 Obecné cíle

Specifická primární prevence:

Celoškolská realizace programu prevence rizikového chování. Aktivita a programy jsou zaměřené na konkrétní formy rizikového chování, které se vyskytuje ve škole. Snahou je působit cíleně, specificky na informovanost a postoje dětí k danému typu rizikového chování.

Nespecifická primární prevence:

Rozvíjení zdravého životního stylu žáků.

Východiskem pro PPRCH jsou dokumenty:

- Školský zákon – zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání, v platném znění.
- Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek č. 65/2017 Sb., v platném znění.
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, v platném znění.
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č. j. 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č. j. 14 423/99-22)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č. j. 37 014/2005-25)

- Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže (č. j. 25 884/2003-24)
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2026–2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016)
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2023–2026
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na léta 2023–2026
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j. 21291/2010-28)

5.2 Konkrétní cíle v tomto školním roce

- Rozvoj osobních a sociálních kompetencí, posílení pozitivních vlastností a sebedůvěry, poznání druhých a respektování individuality vrstevníků.
- Rozvíjení příznivého klimatu školy, výchova ke zdravému životnímu stylu a dodržování pravidel chování dle řádu školy.
- Vedení žáků k odpovědnosti za vlastní chování a způsob života v míře, která je přiměřená jejich věku a schopnostem.
- Zlepšování podmínek pro využití volného času žáků soustavným a systematickým vzděláváním pedagogických pracovníků v netradičních technikách preventivní práce s žáky (techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky).
- Rozvíjení právního a občanského vědomí žáků ve výuce jednotlivých předmětů.
- Průběžné sledování konkrétních podmínek ve škole z hlediska výskytu rizikového chování, nejčastěji anketní dotazníkovou formou.
- Pravidelné obnovování nástěnky na chodbě školy věnované prevenci rizikového chování a zdravému životnímu stylu.
- Účast na školeních primární prevence.
- Informování ostatních pedagogů o nových poznatcích z primární prevence a o způsobech řešení krizových situací v případě jejich výskytu ve škole.
- Spolupráce s krajským a okresním metodikem prevence.

- Spolupráce s institucemi, které zajišťují poradenství, prevenci a sociálně-právní ochranu dětí a mládeže.

5.3 Instituce, které zajišťují poradenství, prevenci a sociálně-právní ochranu

- Pedagogicko-psychologická poradna Olomouc: tel. 585 221 045
- Krajský školský koordinátor prevence: Mgr. Ladislav Spurný, tel. 585 508 545, e-mail: l.spurny@olkraj.cz
- Okresní metodička prevence: Mgr. Kateřina Tomanová, e-mail: tomanova@ppp-olomouc.cz, tel. 585 221 045
- Oblastní metodička primární prevence: Mgr. Kateřina Motlová, tel. 585 821 045
- Krajský úřad Olomouckého kraje (Odbor školství, mládeže a tělovýchovy – primární prevence): PhDr. Ladislav Spurný, tel. 585 508 545
- Statutární město Olomouc (Odbor sociálních věcí – Oddělení sociální prevence – Poradenské centrum): tel. 585 562 406, Štursova 1, Olomouc
- Manažerka prevence kriminality Olomouckého kraje: PhDr. Jarmila Fritscherová
- Policie ČR Olomouc: tel. 158 (tísňové volání), 974 766 531
- Městská policie Olomouc (Skupina prevence kriminality): tel. 156 (tísňové volání), 585 209 511, 585 209 540
- Úřad práce Olomouc: tel. 585 548 111
- Krajská hygienická stanice v Olomouci: tel. 585 719 111 (poradna zdraví, poradna pro odvykání kouření, poradna AIDS)
- Fakultní nemocnice Olomouc: tel. 588 441 111
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – Klub Zóna: Střední Novosadská 48, Olomouc, tel. 773 980 991, e-mail: pracovnicizony@seznam.cz
- Centrum Semafor: Legionářská 15, Olomouc, tel. 731 122 280
- P – centrum: Lafayettova 47/9, Olomouc, tel. 585 221 983
- Kappa-Help: Boženy Němcové 101/16, Přerov, tel. 773 821 002

5.4 Internetové poradny

Linky bezpečí a krizová pomoc:

- www.linkabezpeci.cz
- www.linkaduvery.cz

- www.nadace-nase-dite.cz
- www.soscentrum.cz (denní krizová služba)

Drogy a závislosti:

- www.ppp-olomouc.cz
- www.sananim.cz
- www.drogovaporadna.cz
- www.prevcentrum.cz
- www.p-centrum.cz

Alkohol:

- www.pijsrozumem.cz
- www.alkoholik.cz
- www.pobavmeseoalkoholu.cz

Rizikové chování v dopravě:

- www.ibesip.cz

Tabákové výrobky:

- www.bezcigaret.cz
- www.chciodvykat.cz

Šikana, kyberšikana a bezpečný internet:

- www.sikana.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.e-bezpeci.cz

Poruchy příjmu potravy:

- www.prijmupotravy.cz
- www.idealni.cz

6 HODNOCENÍ PREVENTIVNÍHO PROGRAMU ZA ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

Program prevence rizikového chování proběhl podle stanoveného plánu. Žáci se s tématy rizikového chování seznámili v rámci předmětů Občanská výchova, Výchova ke zdraví a také během celoročních tematických besed.

Realizace plánu významně přispěla k rozvoji a posílení kamarádských vztahů mezi žáky, a to i v mimoškolním prostředí. Tyto vazby vedly k většímu vzájemnému respektu

a porozumění, což se projevilo na celkovém zlepšení chování i atmosféry ve všech třídních kolektivech. Dotazníková šetření (včetně dotazníku Wellbeing) potvrdila funkčnost nastavených pravidel.

7 ZAPOJENÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ DO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou zapojeni do plnění cílů PPRCH v rámci výuky, třídní učitelé intenzivně pracují s jednotlivými žáky a s celým třídním kolektivem.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky odborných seminářů. Poznatky z těchto školení jsou následně využívány v přímé výuce a předávány na pedagogických radách ostatním kolegům.

Školní metodik prevence úzce spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli, ostatními pedagogy, rodiči a externími institucemi. Pravidelně se zúčastňuje metodických setkání a vzdělává se individuálně v dané problematice.

7.1 Metodické pomůcky

- Extremismus | kniha | skříňka PREVENCE
- Prevence | časopisy | skříňka PREVENCE
- Nová cesta k léčbě šikany | kniha | skříňka PREVENCE
- Metodické doporučení + rizikové formy chování | tištěná forma / digitální forma | skříňka PREVENCE / počítač ve sborovně
- Pravda o drogách | DVD | skříňka PREVENCE
- Tvorba a realizace projektů prevence kriminality mládeže | kniha | skříňka PREVENCE
- Programy a intervence školské prevence rizikového chování v praxi | kniha | skříňka PREVENCE
- Prevence rizikového chování ve školství | kniha | skříňka PREVENCE
- Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování | kniha | skříňka PREVENCE
- Kvalita a efektivita v prevenci rizikového chování dětí a dospívajících | kniha | skříňka PREVENCE
- Volání naděje 1–9 | DVD | skříňka PREVENCE
- Bezpečnost v kyberprostoru | CD | skříňka PREVENCE
- Dítě v ohrožení | CD | skříňka PREVENCE
- Dezinformace a konspirace ve třídě – 10 tipů jak reagovat | brožura | skříňka PREVENCE

- Kontrolní nástroje pro řešení šikany | výtisk | skříňka PREVENCE

8 AKTIVITY V PREVENCI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

8.1 Aktivity pro žáky – Rozdělení preventivních aktivit v rámci výuky

- Návykové látky | ve všech ročnících v průběhu studia | ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC
- Školní šikana | ve všech ročnících v průběhu studia | ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC
- Kyberšikana | ve všech ročnících v průběhu studia | OP, OV, VKZ, ROV
- Netolismus | ve všech ročnících v průběhu studia | OP, ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC
- Hazardní hraní | ve všech ročnících v průběhu studia | OP, MAT, ČJL, OV, VKZ, ROV
- Vandalismus | ve všech ročnících v průběhu studia | MAT, ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC
- Záškoláctví | ve všech ročnících v průběhu studia | ČJL, OV, VKZ, ROV
- Krádeže | ve všech ročnících v průběhu studia | MAT, ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC
- Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus | ve všech ročnících v průběhu studia | OP, ČJL, OV, VKZ, ROV
- Příslušnost k subkulturám | ve všech ročnících v průběhu studia | OP, ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC, EKO
- Homofobie | ve všech ročnících v průběhu studia | OP, ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC
- Rizikové chování v dopravě | ve všech ročnících v průběhu studia | ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC
- Domácí násilí | ve všech ročnících v průběhu studia | ČJL, OV, VKZ, ROV, TV
- Poruchy příjmu potravy | ve všech ročnících v průběhu studia | ČJL, OV, VKZ, ROV, TV
- Sebepoškozování | ve všech ročnících v průběhu studia | ČJL, OV, VKZ, ROV, TV
- Rizikové sexuální chování | ve všech ročnících v průběhu studia | OP, ČJL, OV, VKZ, ROV, TV
- Krizové situace spojené s násilím | ve všech ročnících v průběhu studia | ČJL, OV, VKZ, ROV, TV, ODV, PC

8.2 Jednorázové akce školy

Viz samostatná příloha plánu akcí.

8.3 Aktivity pro rodiče

8.3.1 Seznámení rodičů s preventivním programem

- Ústní, písemná (webové stránky školy) | 1. 9. 2026 | Seznámení s dokumenty: Školní řád SŠ, PPRCH, Program proti šikanování, Krizový plán, Školní preventivní strategie; distribuce materiálů.
- Písemná | Na začátku a během školního roku – Letáček | Průběžné informace pro rodiče o realizaci PPRCH.
- Beseda | Během školního roku | Dle aktuální potřeby a řešených situací.

8.3.2 Způsoby informování rodičů

- Zahájení školního roku | 1. 9. 2026 | Seznámení s dokumenty prevence, předání letáčku
- Třídní schůzky | 9. 11. 2026, 5. 1. 2027, 29. 3. 2027, 7. 6. 2027 | Hodnocení klimatu třídy, rozvoj vztahů, řešení aktuálních potřeb a dotazů rodičů.
- Osobní konzultace | Dle potřeby | Konzultace s třídními učiteli nebo metodikem při výskytu rizikového chování.
- Den otevřených dveří | Listopad 2026, leden 2027, červen 2027 | Seznámení zájemců s nastavením prevence rizikového chování ve škole.
- Internetové stránky školy | Během celého roku | Trvale dostupné dokumenty a kontakty sekce prevence.

8.4 Aktivity pro žáky a učitele

- Udržení příjemného a klidného prostředí mezi žáky, včasné podchycení projevů šikany, záškoláctví a ničení majetku. Cílené oslovení nových žáků nastupujících do prvních ročníků (adaptační prvky, besedy, podchycení zájmů).
- Použití dotazníků ke zjištění aktuální situace na škole (vztahy mezi studenty, šikana, užívání látek).
- Další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence podle aktuální nabídky spolupracujících organizací.
- Na základě předchozích průzkumů zaměřených na zneužívání návykových látek věnovat nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření a konzumaci alkoholu.
- Budování zdravého klimatu školy a třídy při každodenní pedagogické práci.

8.5 Konkrétní akce v tomto školním roce (2026/2027)

- Září | OU, PŠ | Seznámení s umístěním a funkcí schránky důvěry. Přednáška s besedou na téma prevence šikany – společná tvorba pravidel chování ve třídách.
- Říjen | OU, PŠ | Dotazník o užívání tabákových výrobků. Dotazník Wellbeing. Beseda o škodlivosti tabákových výrobků a nikotinových sáčků.
- Listopad | OU, PŠ | Dotazník o výskytu různých forem rizikového chování. Beseda na téma extremismu a xenofobie.
- Prosinec | OU, PŠ | Beseda na téma možnosti zlepšování vztahů mezi žáky (předvánoční workshopy).
- Únor | OU, PŠ | Externí programy primární prevence (ve spolupráci s Kappa-Help, Zóna, P-centrum).
- Březen | OU, PŠ | Beseda na téma prevence užívání alkoholu. Sociometrický dotazník ve třídách.
- Duben | OU, PŠ | Beseda na téma kyberšikana, nástrahy sociálních sítí a bezpečné chování v kyberprostoru.
- Červen | OU, PŠ | Přednáška s besedou na téma prevence rizikového chování o prázdninách.

(V případě potřeby a po konzultaci s třídními učiteli budou operativně zařazeny další tematické či intervenční programy).

9 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

Cílem Preventivního programu je naplnit vytyčené záměry, a tím realizovat předpokládané výstupy, které spočívají v rozšíření a upevnění znalostí i sociálních dovedností žáků.

Žák je systematicky veden:

- ke znalosti negativních vlivů a následků užívání návykových látek na zdraví člověka,
- k orientaci v systému závislostí,
- k vytváření odolnosti proti stresu, negativním zážitkům a vlivům,
- ke znalosti základních právních norem, k jejich respektování a odhadu právních důsledků svých činů,
- k umění konstruktivně řešit problémy,
- k orientaci v systému kontaktních míst poskytujících odbornou pomoc,

- k respektování odlišných názorů, způsobů chování a kulturní odlišnosti lidí,
- k vytvoření pozitivního vztahu ke zdravému životnímu stylu,
- k získání odpovídajících znalostí v problematice partnerských vztahů a sexuální výchovy,
- ke schopnosti rozpoznat formy násilí a dokázat se jim adekvátně bránit,
- k harmonickému rozvíjení všech složek své osobnosti,
- k získávání schopnosti týmové práce a spolupráce,
- k vytváření pozitivního hodnotového žebříčku.

Tento Program prevence rizikového chování byl projednán a schválen na pedagogické radě dne **31. srpna 2026**.

Dokument nabývá platnosti dnem podpisu a účinnosti dnem **1. září 2026** pro školní rok **2026/2027**.

V Olomouci – Topolanech dne 31. srpna 2026

Vypracovala: Bc. Jana Danzmajerová, školní metodička prevence

Schválila: Ing. Jitka Lattová, ředitelka školy